

Sygn. akt II CSK 175/17

POSTANOWIENIE

Dnia 3 października 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jan Górowski

w sprawie z powództwa W.W.
przeciwko M. Spółce Akcyjnej z siedzibą w W.,
poprzednio B. Spółka Akcyjna z siedzibą w W.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 3 października 2017 r.,
na skutek skargi kasacyjnej strony pozwanej
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 28 września 2016 r., sygn. akt I ACa (...),

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania
i zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 5400 (pięć
tysięcy czterysta) złotych tytułem kosztów postępowania
kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania jeżeli: w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.).

Instytucja przedsądu, jak wynika z orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego, jest zgodna z normami konstytucyjnymi, a także z zaleceniami Rady Europy zezwalającymi na wprowadzenie środków eliminujących dostęp do sądu najwyższego szczebla. Skarga kasacyjna służy od prawomocnego orzeczenia, ma ograniczony zasięg, a jej podstawowym celem jest ochrona interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni i twórczy wkład Sądu Najwyższego w rozwój prawa.

Choć skarżący odwołał się do występowania w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, wskazał na potrzebę wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów to nie występują te przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c.).

Na wstępie podnieść przede wszystkim należy, że przepisy art. 398³ § 3 k.p.c. oraz art. 398¹³ § 2 in fine k.p.c. wyłączają, jako podstawę skargi kasacyjnej, zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów i przewidują związanie podstawą faktyczną orzeczenia sądu odwoławczego, co oznacza, że art. 233 § 1 k.p.c., jako odnoszący się wprost do oceny dowodów powołany samodzielnie (lub w związku z innym przepisem z zakresu postępowania dowodowego) nie może stanowić uzasadnionej podstawy skargi (por. np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 stycznia 2010 r., II CSK 372/09, LEX nr 577688; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 maja 2009 r., III CSK 338/08, LEX nr 519331).

Przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ze względu na przesłankę z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. wymaga wykazania, że chodzi o wykładnię przepisów prawa, których treść i znaczenie nie zostały dostatecznie wyjaśnione w dotychczasowym orzecznictwie lub, że istnieje potrzeba zmiany ich dotychczasowej wykładni, podania na czym polegają wątpliwości związane z jego rozumieniem oraz przedstawienia argumentacji świadczącej, że wątpliwości te mają rzeczywisty i poważny charakter, nie należą do zwykłych wątpliwości, które wiążą się z procesem stosowania prawa. W przypadku, gdy w ramach stosowania tych przepisów powstały już w orzecznictwie sądów określone rozbieżności, skarżący powinien je przedstawić, jak też uzasadnić, że dokonanie wykładni jest niezbędne

do rozstrzygnięcia sprawy (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 28 marca 2007 r., II CSK 84/07; z dnia 11 stycznia 2008r., I UK 283/07; z dnia 13 czerwca 2008r., III CSK 104/08; z dnia 12 grudnia 2008 r., II PK 220/08, niepubl.; z dnia 8 lipca 2009 r., I CSK 11/09, niepubl.).

Stosownie do ugruntowanego stanowiska Sądu Najwyższego, istotnym zagadnieniem prawnym jest taki problem jurydyczny, który ma znaczenie dla rozwoju prawa lub stanowi precedens dla rozstrzygnięcia podobnych spraw (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 stycznia 2005 r., I CZ 183/04 niepubl.). Powołanie się przez skarżącego na istnienie takiego zagadnienia wymaga jego sformułowania oraz przedstawienia argumentacji jurydycznej uzasadniającej tezę o możliwości rozbieżnych ocen prawnych z przytoczeniem przepisów prawa, na tle których ono powstało. Skarżący powinien też wykazać, że ma ono ważne znaczenie dla rozpoznania lub rozstrzygnięcia sprawy (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 28 listopada 2003 r., II CK 324/03, z dnia 7 czerwca 2005 r., V CSK 3/05, z dnia 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07, z dnia 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07, niepubl. oraz z dnia 26 września 2005 r., II PK 98/05, OCNP 2006, nr 15 – 16, poz. 243). Ponadto, prawidłowo wyartykułowane zagadnienie musi być sformułowane ogólnie w tym sensie, że nie może chodzić w nim o sposób rozstrzygnięcia sprawy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 września 2004 r., II CZ 94/04, niepubl.).

Niewątpliwie w świetle art. 764³ § 1 k.c., rozwiązanie umowy agencyjnej otwiera drogę byłemu agentowi do domagania się świadczenia wyrównawczego od dającego zlecenie i jest przesłanką konieczną dla powstania tego roszczenia. Dalsze przesłanki roszczenia o zapłatę świadczenia wyrównawczego wynikają z art. 764³ § 1 k.c., a są nimi:

1) pozyskanie przez agenta w czasie trwania umowy agencyjnej nowych klientów dla dającego zlecenie lub doprowadzenie do istotnego wzrostu obrotów z dotychczasowymi klientami,

2) czerpanie przez dającego zlecenie znacznych korzyści z umów z tymi klientami już po rozwiązaniu umowy agencyjnej,

3) przemawianie „względów słuszności” za przyznaniem agentowi roszczenia,

4) „okoliczności”, a zwłaszcza to, że agent utracił prowizję od umów zawartych przez dającego zlecenie z klientami pozyskanymi przez agenta.

Sąd Najwyższy wielokrotnie wyjaśniał kwestie związane z dochodzonym roszczeniem (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 8 listopada 2005 r., I CK 207/05, LEX nr 192258, z dnia 29 września 2011 r., IV CSK 650/10, niepubl., z dnia 27 stycznia 2012 r. I CSK 211/11 (LEX nr 1147728).

Akcentowane w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania różnice w praktyce sądowej w podejściu do wyliczenia wysokości świadczenia wyrównawczego nie miały znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy. Odmowa przez Bank danych niezbędnych do ustalenia, że pozwany uzyskał i uzyskuje nadal, dzięki uprzedniej działalności powoda, znaczne korzyści w rozumieniu zastosowanego unormowania wywołała bowiem skutki przewidziane w art. 233 § 2 k.p.c.

Poza tym, powód na skutek bezpodstawnego rozwiązania umów bez zachowania okresu wypowiedzenia został pozbawiony także możliwości uzyskania wynagrodzenia prowizyjnego w okresie trzech miesięcy. W świetle okoliczności sprawy należało dojść do wniosku, że wyrok niewątpliwie odpowiada prawu.

Z tych względów, Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).